

Verklaring betreffende de wezenlijke ongunstige effecten van beleggingsadviezen op duurzaamheidsfactoren als financieel adviseur en aanpak inzake duurzaamheid

A. Doelstelling

Het doel van dit document is om de aanpak te beschrijven gehanteerd door Crelan n.v. (549300DYPOFMXOR7XM56) van de integratie van duurzaamheidsrisico's en het in aanmerking nemen van de wezenlijke ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren als financieel adviseur, in overeenstemming met de artikelen 3 en 4 van Verordening (EU) 2019/2088 van het Europees Parlement en de Raad betreffende informatieverstopping over duurzaamheid in de financiële dienstensector (de 'SFDR-verordening').

B. Context

De Europese Unie heeft een ambitieus actieplan gelanceerd voor de duurzame ontwikkeling ter ondersteuning van de verwezenlijking van de doelstellingen van de Europese Green Deal door particuliere beleggingen een rol te laten spelen in de overgang naar een klimaatneutrale en eerlijke economie die weerstand biedt tegen de klimaatverandering en respectvol omspringt met de hulpbronnen.

In het kader van dat actieplan streeft de SFDR-verordening ernaar om de harmonisering en transparantie voor beleggers te versterken met betrekking tot de integratie van duurzaamheidsrisico's, het rekening houden met negatieve gevolgen voor de duurzaamheid, de bevordering van milieu- of maatschappelijke criteria en van duurzaam beleggen, door te eisen dat er precontractuele informatie en doorlopende informatie wordt gepubliceerd voor beleggers.

Met duurzaamheidsrisico wordt bedoeld een ecologische, sociale of governance-gebeurtenis of -situatie die, wanneer ze zich voordoet, een groot, reëel of potentieel negatief effect zou kunnen hebben op de waarde van de belegging.

Gezien de heel brede reikwijdte van deze definitie zijn de meeste financiële instrumenten blootgesteld aan verschillende risicograden op het vlak van duurzaamheid.

We denken daarbij bijvoorbeeld aan:

- **Op milieuvlak:** het risico op opwarming van de aarde, het risico op schaarste van natuurlijke hulpbronnen, verslechtering van de biodiversiteit, het risico op vervuiling, ... ;
- **Op sociaal vlak:** kwesties zoals ongelijkheid, inclusie, arbeidsongevallenrisico, niet-naleving van de rechten bepaald door de internationale arbeidsorganisatie, het gebrek aan investeringen in menselijk kapitaal, ...;
- **Wat betreft corporate governance:** de risico's in verband met een ongeschikt bezoldigingssysteem voor bedrijfsleiders, het risico op corruptie, het gebrek aan onafhankelijkheid van de raad van bestuur, ...

Volgens de SFDR-verordening is een duurzame belegging:

- een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan het bereiken van een milieudoelstelling, zoals gemeten aan de hand van bijvoorbeeld belangrijke hulpbronnefficiëntie-indicatoren voor het gebruik van energie, hernieuwbare energie, grondstoffen, water en land, voor de productie van afval, en broeikasgasemissies, en voor het effect op de biodiversiteit en de circulaire economie,
- of een belegging in een economische activiteit die bijdraagt aan de verwezenlijking van een sociale doelstelling, met name een belegging die bijdraagt aan de aanpak van ongelijkheid, of die de sociale samenhang, de sociale integratie en de arbeidsverhoudingen bevordert,
- of een belegging in menselijk kapitaal of in economisch of sociaal achtergestelde gemeenschappen,

mits deze beleggingen geen ernstige afbreuk doen aan die doelstellingen en de ondernemingen waarin is belegd praktijken op het gebied van goed bestuur volgen, met name wat betreft goede managementstructuren, betrekkingen met hun werknemers, beloning van het betrokken personeel en naleving van de belastingwetgeving.

Eveneens op basis van deze Verordening kunnen we een onderscheid maken tussen drie productcategorieën:

- de producten die onder artikel 6 vallen, dat wil zeggen de producten die niet als duurzaam kunnen worden voorgesteld;
- de producten die onder artikel 8 vallen, dat zijn financiële producten die onder meer milieu- of sociale kenmerken, of een combinatie van die kenmerken bevorderen, voor zover de ondernemingen waarin de beleggingen worden gedaan, praktijken voor een goed bestuur volgen. Hoewel deze producten geen duurzame beleggingsdoelstelling hebben, kunnen ze wel een aandeel hebben in deze beleggingen;
- de producten die onder artikel 9 vallen, dat zijn producten met duurzaam beleggen als doel.

Tot slot, slaan de duurzaamheidsfactoren op ecologische, sociale en personeelsgebonden kwesties, het respecteren van de mensenrechten en de strijd tegen corruptie en daden van corruptie.

Als coöperatieve bank wil Crelan waarde creëren voor haar cliënten op de lange termijn. Daarom behoren het integreren van duurzaamheidsrisico's en het aanpakken van de wezenlijke ongunstige effecten tot onze prioriteiten. Deze worden beschreven in sectie C hieronder.

C. Aanpak voor beleggingsproducten

Onze filosofie is gebaseerd op de overtuiging dat de uitdaging die gepaard gaat met duurzaamheidsfactoren de komende jaren een grote bekommernis zullen zijn en blijven. Wij zijn van mening dat de selectie van beleggingsproducten die fundamentele 'niet-financiële factoren' en traditionele financiële criteria combineren, ons zal helpen om op lange termijn stabielere en performantere oplossingen voor te stellen.

a. Beleggingsfondsen

1.1. Verantwoord beleggen

De niet-financiële aanpak is op heel veel vlakken een noodzaak geworden:

- hij is van essentieel belang om ondernemingen of onderliggende activa met een hoge blootstelling aan ESG-risico's – risico's die de financiële prestatie kunnen aantasten – uit te sluiten uit de portefeuilles;
- hij richt zich op ondernemingen die best practices implementeren om hun milieueffecten, sociale aspecten en governance te managen en die verantwoorde praktijken hanteren;
- hij helpt ook om de prestatie te verbeteren door met de ondernemingen een actieve dialoog aan te gaan, die bedoeld is om de ESG-kwesties in verband met beleggingen aan te pakken en de blootstelling aan het reputatierisico te beperken.

Zoals in de richtlijn met betrekking tot duurzaamheidsrapportering door ondernemingen (2022/2464/EU) wordt benadrukt, kan een groot aantal ESG- factoren worden geanalyseerd vanuit twee complementaire standpunten (of begrip dubbele materialiteit):

- impact op de evolutie van de zaken, de prestaties of de situatie van een onderneming, en de financiële waarden van een belegging, in de ruime zin van het woord ("financiële" materialiteit);
- de externe gevolgen van de activiteiten van de onderneming of de belegging voor de ESG-factoren ('ecologische, sociale en governance' materialiteit).

De praktijken en procedures inzake verantwoord beleggen van de fondsbeheerders waarmee wij samenwerken (Amundi, AXA IM en Econopolis), dekken deze aspecten.

Daarnaast heeft de Bank ook minimumcriteria gedefinieerd waaraan deze moeten voldoen. Hiervoor moeten ze het United Nations Principle for Responsible Investment (UN PRI) hebben ondertekend, een handvest krachtens hetwelk de ondertekenaar zich ertoe verbindt 6 principes te respecteren om bij te dragen aan een duurzamer financieel systeem in het algemeen, en een beleid van sectorale en normatieve uitsluitingen hebben gedefinieerd. Ten slotte moeten ze een ESG-risicobeoordelingsmethode hebben ontwikkeld om beleggingen in ondernemingen met slechte ESG-prestaties te vermijden.

1.2. Duurzaamheidsrisico

Crelan heeft een kader uitgewerkt om de duurzaamheidsrisico's te integreren in haar fondsselectie op basis van duurzaamheidsfactoren. Dat kader is onder meer gebaseerd op de identificatie van het bestaan binnen de beheermaatschappij:

- van een sectoraal uitsluitingsbeleid;
- van een normatief uitsluitingsbeleid en
- van interne/externe methodologieën inzake ESG-rating.

Dat beleid en die methodologie worden hieronder in detail beschreven. Wij denken dat ze op twee complementaire manieren bijdragen aan het beheer van de duurzaamheidsrisico's:

- het uitsluitingsbeleid is bedoeld om alle activa die blootgesteld zijn aan de hoogste duurzaamheidsrisico's, uit te sluiten;
- de toekenning van een ESG-rating maakt het mogelijk om zich te richten op activa met betere ESG-prestaties en lagere duurzaamheidsrisico's.

Sectoraal en normatief uitsluitingsbeleid

Het sectorale en normatieve uitsluitingsbeleid is een van de pijlers van de aanpak van de duurzaamheidsrisico's en de wezenlijke ongunstige effecten. De uitsluitingslijsten maken het mogelijk om de activa die zijn blootgesteld aan hogere duurzaamheidsrisico's of een groter negatief effect kunnen hebben op de duurzaamheidsfactoren, uit te sluiten van de potentiële beleggingen.

Binnen dit kader controleert de Bank of beheermaatschappijen ten minste het volgende beleid hebben ingevoerd:

- Ondernemingen uitsluiten uit hun beleggingsuniversum die niet voldoen aan de 10 principes van het **UN Global Compact** (UNGC). Deze bestrijken vier categorieën: 1) mensenrechten, 2) arbeid, 3) milieu en 4) corruptiebestrijding;
- Ondernemingen uitsluiten uit hun beleggingsuniversum die op significante wijze **schendingen van internationale normen en standaarden** veroorzaken, daaraan bijdragen of daarmee verband houden, zoals (niet-limitatieve en niet-cumulatieve lijst) de op activiteiten gebaseerde uitsluitingslijst van de International Finance Corporation, een dochteronderneming van de Wereldbank, de conventies van de Internationale Arbeidsorganisatie (IAO), de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen en de VN-richtlijnen voor

ondernemingen en mensenrechten (UNGP). Deze normen hebben met name betrekking op de mensenrechten, de samenleving, de arbeid en het milieu;

- Ondernemingen uitsluiten uit hun beleggingsuniversum die actief zijn in **controversiële wapens** (antipersoonsmijnen, clusterbommen, wapens met verarmd uranium, chemische en biologische wapens, witte fosfor, enz.), evenals ondernemingen die het Verdrag inzake de niet-verspreiding van kernwapens schenden;
- **Tabaks**producerende ondernemingen uitsluiten van hun beleggingsuniversum;
- Een geloofwaardige aanpak hebben om ontbossing en de conversie van natuurlijke ecosystemen tegen te gaan om de **biodiversiteit** te beschermen;
- Een duidelijke en restrictieve aanpak hebben ten aanzien van **fossiele brandstoffen**, d.w.z. steenkool, olie en gas (inclusief teerzanden, schalieolie en -gas en olie en gas van het Noordpoolgebied). Een duidelijke en restrictieve aanpak kan bestaan uit het volledig uitsluiten van beleggingen in fossiele brandstoffen (exploratie, winning, raffinage of transport), of het ondertekenen van het 'Net Zero Asset Managers initiative';
- Een uitsluitingsbeleid hebben gedefinieerd voor **landen die blootstaan aan ernstige mensenrechtenschendingen** en
- Een uitsluitingsbeleid hebben voor ondernemingen die betrokken zijn bij **ernstige controverses** om geen 'ernstige afbreuk te doen'.

Opgemerkt moet dat andere soorten uitsluitingen ook kunnen worden toegepast door de fondsbeheerders.

Methodologieën ESG-rating

Een van de problemen bij de integratie van duurzaamheidsrisico's is de beperkte beschikbaarheid van relevante gegevens: die gegevens worden nog niet systematisch gepubliceerd door de emittenten of, wanneer ze worden bekendgemaakt, kunnen ze onvolledig zijn of onderworpen zijn aan verschillende methodologieën.

De methodologie die in het kader van het uitsluitings- en ESG-rating-beleid wordt toegepast, wordt echter regelmatig bijgewerkt om rekening te houden met de evolutie van de beschikbaarheid van de gegevens of de methodologie gebruikt door de emittenten om informatie over de ESG-aspecten mee te delen.

In veel gevallen kaderen die ESG-ratingmethodes in een globale evaluatie van de duurzaamheidsrisico voor een welbepaalde belegging. Ter illustratie: ESG-criteria zijn bijvoorbeeld de koolstofvoetafdruk en/of de intensiteit van het waterverbruik voor het ecologische aspect, gezondheid, veiligheid en/of humanresourcesbeheer en gendergelijkheid voor het sociale aspect, het bezoldigingsbeleid en/of de globale ethiek voor het governance-aspect.

De fondsbeheerders met wie Crelan samenwerkt, moeten interne en/of externe ESG-ratingmethodologieën hebben die rekening houden met de 3 factoren op geaggregeerde en/of individuele basis om beleggingen in ondernemingen met slechte ESG-prestaties te vermijden. Het doel is om problemen te identificeren voordat ze de prestaties van de onderneming schaden en bijgevolg de prestaties van het fonds beïnvloeden.

1.3. Identificatie en hiërarchisering van de wezenlijke ongunstige effecten

Volgens de SFDR verwijst een wezenlijk ongunstig effect naar het negatieve effect van een beleggingsadvies op duurzaamheidsfactoren, namelijk:

- Milieugerelateerde factoren;
- Sociale en werkgelegenheidszaken;
- Eerbiediging van de mensenrechten; en
- Bestrijding van corruptie en omkoping.

De sectorale en normatieve uitsluitingen hebben betrekking op specifieke economische sectoren die werden geïdentificeerd als hebbende de zwaarste negatieve effecten, zoals de impact van palmolie op de biodiversiteit, de

gevolgen van steenkool en teerzanden op de koolstofuitstoot, of de impact van de productie en het gebruik van bepaalde soorten wapens op de menselijke bevolking. Die sectorale uitsluitingen weerspiegelen de negatieve effecten die bij voorrang moeten worden vermeden.

Bovendien worden in het kader van de ratingmethodes de gegevens over de ESG-factoren verzameld bij een selectie van gegevensverstrekkers en openbare bronnen, die vervolgens worden geanalyseerd en geconsolideerd volgens een methodologie die aan elke emittent (onderneming of overheid) een genormaliseerde "ESG-rating" toekent. De gegevens die in het kader van die methodes worden gebruikt, zijn onder andere de koolstofuitstoot, waterstress, gezondheid en veiligheid op het werk, arbeidsnormen in de logistieke keten, bedrijfsethiek, corruptie en instabiliteit.

Die methode wordt toegepast om de wezenlijke ongunstige effecten voor elke economische sector en elke activaklasse te rangschikken.

Voor elk beleggingsfonds dat ze aanbeveelt, verifieert Crelan of de beheerder de benodigde informatie verschaft. Het gaat om:

1) Indicatoren van toepassing op de beleggingen in ondernemingen

- Uitstoot van broeikasgassen
- Koolstofvoetafdruk
- Broeikasgasintensiteit van de ondernemingen waarin wordt belegd
- Blootstelling aan ondernemingen die actief zijn in de sector van fossiele brandstoffen
- Aandeel van het verbruik en de opwekking van niet-hernieuwbare energie
- Energieverbruiksintensiteit per sector met een sterke klimaatimpact
- Activiteiten met negatieve gevolgen voor biodiversiteitgevoelige gebieden
- Lozingen in water
- Verhouding gevaarlijk en radioactief afval
- Schendingen van de principes van het Global Compact van de VN en de richtlijnen van de Organisatie voor Economische Samenwerking en Ontwikkeling (OESO) voor multinationale ondernemingen
- Gebrek aan processen en mechanismen om toe te zien op de naleving van het Global Compact van de Verenigde Naties en de OESO-richtlijnen voor multinationale ondernemingen
- Onaangepast verschil in verloning tussen mannen en vrouwen
- Genderdiversiteit in bestuursorganen
- Blootstelling aan controversiële wapens (antipersoonsmijnen, clustermunitie, chemische wapens of biologische wapens)

2) Indicatoren van toepassing op de beleggingen in soevereine of supranationale emittenten

- Intensiteit van de broeikasgassen
- Landen waarin wordt belegd en waar sociale normen worden geschonden

3) Indicatoren van toepassing op de beleggingen in onroerende activa

- Blootstelling aan fossiele brandstoffen via onroerende activa
- Blootstelling aan energie-inefficiënte onroerende activa

1.4. Impact op fondsen aangeboden door Crelan

Zoals reeds eerder aangegeven, kan een onderscheid worden gemaakt tussen de volgende productcategorieën:

- **de producten die onder artikel 6 vallen**, dat wil zeggen de producten die niet als duurzaam kunnen worden voorgesteld;

- **de producten die onder artikel 8 vallen**, dat zijn financiële producten die onder meer milieu- of sociale kenmerken, of een combinatie van die kenmerken bevorderen, voor zover de ondernemingen waarin de beleggingen worden gedaan, praktijken voor een goed bestuur volgen;
- **de producten die onder artikel 9 vallen**, dat zijn producten met duurzaam beleggen als doel.

Voor de hierboven beschreven aanpak, die sinds 1 januari 2024 van toepassing is, selecteert Crelan alleen beleggingsfondsen die onder artikel 8 of 9 vallen. Wat betreft beleggingsfondsen die al in het aanbod van de Bank zitten, is er een overgangperiode tot 2027 voorzien. Dit betekent dat fondsen die nu onder artikel 6 vallen, moeten evolueren naar de artikelen 8 of 9 of uit het aanbod worden gehaald.

Gedurende deze periode betekent dit dat Crelan niet voor al haar fondsen rekening houdt met alle negatieve effecten op de duurzaamheid die zijn opgesomd in sectie 1.3 hierboven, maar alleen voor de fondsen die onder artikel 8 en 9 vallen. Desondanks vertegenwoordigen deze meer dan 90% van het aanbod.

Tot slot houden we door middel van een gestandaardiseerde vragenlijst ook rekening met eventuele duurzaamheidsvoorkeuren van de cliënt, inclusief de wezenlijke ongunstige effecten op duurzaamheidsfactoren die door de cliënt zijn aangegeven. Deze ongunstige effecten zijn ingedeeld in 3 hoofdcategorieën (milieu-, sociale en governance-indicatoren) en subcategorieën (uitstoot van broeikasgassen, biodiversiteit, water, afval, werkgelegenheid, diversiteit en gelijke kansen, mensenrechten en corporate governance). Als de cliënt aangeeft rekening te willen houden met alle of ten minste één van de categorieën/subcategorieën, dan houden we daar rekening mee in ons advies. Cliënten kunnen hun voorkeuren op elk moment wijzigen.

1.5. Meer informatie

Voor bijkomende inlichtingen over het beleid van de fondsenbeheerders in het kader van de SFDR-reglementering, nodigen wij u uit om het prospectus van het compartiment en de respectieve websites op de volgende adressen te raadplegen.

AXA Investment Managers: <https://private-investors.axa-im.be/fr/sfdr>

Amundi Asset Management: <https://www.amundi.be/particuliers/Local-Content/Footer/Quick-Links/Informations-reglementaires/Amundi?xtmc=SFDR&xtr=1&xtnp=1>

Econopolis: <https://www.econopolis.be/fr/informations-sur-la-durabilit%C3%A9/>

b. Pensioenspaarfondsen

Crelan verdeelt drie pensioenspaarfondsen: Crelan Pension Fund Sustainable Stability, Crelan Pension Fund Sustainable Balanced en Crelan Pension Fund Sustainable Growth. De eerste twee zijn feeders voor BNP Paribas B Pension-fondsen, terwijl de laatste een feeder is voor Metropolitan-Rentastro Sustainable Growth. Ze worden beheerd door BNP Paribas Asset Management.

De duurzaamheidsrisico's worden geïntegreerd in de beleggingsbeslissingen met het oog op de mitigatie ervan door ESG-integratie bepaald binnen BNP Paribas Asset Management.

BNP Paribas Asset Management heeft het United Nations Principle for Responsible Investment (UN PRI) ondertekend en eerbiedigt de principes die Crelan heeft vastgesteld voor beleggingsfondsen (zie sectie a. hierboven).

Voor meer informatie nodigen wij u uit om het prospectus van het compartiment en de website te raadplegen op het volgende adres: <https://www.bnpparibas-am.com/en/sustainability-bnpp-am/our-approach/>

Die drie compartimenten hebben duurzaam beleggen als doel en vallen dus onder artikel 8.

Tot slot stelt de door Crelan opgestelde vragenlijst ons in staat om rekening te houden met de voorkeuren van de cliënt op het gebied van duurzaamheid en in het bijzonder met de wezenlijke ongunstige effecten op de duurzaamheidsfactoren die hij aangeeft.

c. Obligaties

Wat betreft de selectie van staats- en bedrijfsobligaties in het adviesaanbod, past Crelan ter vereenvoudiging alleen de uitsluitingenlijst van het Noorse staatsfonds toe voor zover de criteria die het Noorse staatsfonds hanteert grotendeels overeenkomen met de criteria die vermogensbeheerders hanteren (zie sectie 1.2).

Het Noorse pensioenfonds publiceert duidelijke verwachtingen voor de ondernemingen waarin het belegt. Dit betekent dat het niet mag beleggen in ondernemingen die ernstige milieuschade veroorzaken, wapens produceren waarvan het gebruik indruist tegen fundamentele humanitaire principes, militair materieel verkopen aan bepaalde landen of een ethisch onaanvaardbaar beleid voeren.

De volledige lijst van ondernemingen kan worden geraadpleegd op het volgende adres: <https://www.nbim.no/en/responsible-investment/exclusion-of-companies/>

d. Structured notes

De uitsluitingenlijst van het Noorse staatsfonds wordt, waar van toepassing, ook gebruikt bij het selecteren van indices voor de constructie van structured notes. Aangezien deze indices benchmarkindexen moeten zijn, aanvaardt Crelan dat maximaal 10% van de ondernemingen die deel uitmaken van de index op de uitsluitingenlijst mogen staan. Waar mogelijk zal de Bank echter de voorkeur geven aan het gebruik van een index die geen uitgesloten ondernemingen bevat.